

1 söndagen i fastan

Pastor Johannes Rydh

Predikan på distans, 26 februari 2023

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Nåd vare med er, och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

Bön: Herre, allsmäktige Gud, bevara oss alltid i tron och rusta oss med din andliga vapenrustning, så att vi står emot djävulens alla lockelser. Giv oss kraften av ditt evangelium, så att också vi får stå som segrare över ondskans andemakter i vårt dagliga liv såväl som i evigheten. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Luk. 10:17–20 (3 årgången)

De sjuttio kom glada tillbaka och berättade: "Herre, till och med de onda andarna lyder oss i ditt namn." Han sade till dem: "Jag såg Satan falla ner från himlen som en blix. Se, jag har gett er makt att trampa på ormar och skorpioner och att stå emot fiendens hela välde. Ingenting skall någonsin skada er. Men gläd er inte så mycket över att andarna lyder er, som över att era namn är skrivna i himlen."

De första tre söndagarna i fastan handlar mycket om de onda andemakterna och Jesu makt och seger över dem. I vår tid betraktas allt tal om onda andar nästan uteslutande som vidskepelse och forna tiders oförnuftiga föreställningar om vad som låg bakom fysiska och psykiska sjukdomar. Nu när man med modern vetenskap förstått hur det egentligen ligger till, vill man lägga allt sådant åt sidan. Gud själv kan man tala om, men andar – och i synnerhet onda andar – har mycket liten eller ingen plats i modern rationalistisk teologi. Låt oss därför se till vad Bibeln lär om andarna.

När de onda andarnas furste, Satan eller djävulen, dyker upp i 1 Mos. i ormens skepnad och förleder de första människorna i synd, gör han det utan att vi först har fått någon introduktion eller beskrivning av varifrån han kom. Men från Skriftens övriga undervisning förstår vi att han var en ängel som avföll från Gud, och tog med sig många andra andar i sitt fall. De hade skapats heliga och goda, men syndat och därför förskjutits av Gud för all tid. Petrus skriver: *Ty Gud skonade inte de änglar som hade syndat*

utan kastade dem i avgrunden och överlämnade dem åt mörker och kedjor, för att de skulle hållas i förvar till domen. (2 Petr. 2:4)

Människorna som på grund av synden avfallit från Gud är slavar i djävulens rike. Dagens episteltext säger: *Den som gör synd är av djävulen, ty djävulen har syndat ända från begynnelsen. (1 Joh. 3:8)* Över de obotfärdiga vilar därför samma dom och straff. Endast genom evangelium kan en människa bli befriad från dessa bojor och komma in i Guds rike istället. Därför kämpar djävulen en andlig kamp för att hålla kvar alla han kan i sin makt. Paulus skriver: *Ty vi strider inte mot kött och blod utan mot furstar och väldigheter och världshärskare här i mörkret, mot ondskans andemakter i himlarna. (Ef. 6:12)*

Genom populärkulturens bild av behornade demoner som besegras av hjältemod och vapenmakt eller medeltida målningar av groteska smådjävlar sänker sig ett löjets skimmer över Bibelns varningar. Satan förpassar sig gärna till samma kategori som tomtar och troll i allmänhetens medvetande.

De onda andemakterna är dock högst verkliga, och fastetidens texter om dem rymmer inte ett uns av det lättsinne och den obetydlighet som den moderna upplysta människan tillskriver dem. De använder list och slughet för att på varje sätt snärja oss.

Ibland kommer djävulen med öppen ondska och vill skada oss på varje sätt han kan, genom sjukdomar, krig och andra prövningar. Andra gånger försöker han slugt locka oss till just de synder vi är svaga för. Han vet precis hur han ska göra för att få oss på fall. Han lockar oss till att följa den gamla människan inom oss, att det nog inte är så farligt. Den som lyssnar till honom och följer honom leds direkt in på fördärvets väg.

När djävulen kommer till oss på detta vis är han lätt att känna igen. Om vi då har tagit emot tron och rustat oss med Guds vapenrustning kan vi stå honom emot. Andra gånger kommer fienden till oss i förklädnad, som en ulv i fårakläder. Istället för att hota vårt kroppsliga väl kommer han med vackra ord som tilltalar människorna i stora skaror. Han drar sig inte för att missbruka och förvränga den heliga Skrift, såsom vi också har exempel på från dagens evangelietext, då han försökte fresta Jesus. Så förkunnas från predikostolar i hela världen ett falskt

evangelium, där hans gift blandats in och dolts av fromma bibelord. Denne ”vite djävul” kan vara mycket svårare att upptäcka.

Men oavsett vilken skepnad de onda andemakterna tar eller med vilka lögnen de försöker locka oss i fördärvet, gäller det att de alla i grunden har besegrats av Kristus. Så slutar episteltexten: *Och Guds Son uppenbarades för att han skulle göra slut på djävulens gärningar. (1 Joh. 3:8)* Ja, redan i lustgården förkunnade han sin fullkomliga seger över ormen. Det är inte någon dualistisk kamp mellan två jämnstarka naturkrafter, utan det goda har genom Kristus nått en total triumf över djävulens ondska. Genom evangelium förkunnas det glada budskapet att synden har förlorat sin udd, och att djävulens anklagelser inte längre kan fördöma oss. Av oss själva kan vi inte stå upp mot honom, men genom Kristi ställföreträdande försoningsverk får vi stå som rättfärdiga. Inför domstolen blir åklagarens invändningar utan kraft när vi åberopar Jesus som vår frälsare.

I predikotexten visade Jesus ytterligare exempel på sin makt över djävulen. Ja, han lät till och med vanliga människor synligen betvinga de onda andarna. Han hade befallt sjuttio av dem som följde honom att gå ut två och två och bota sjuka och predika Guds rike. Och när de återkom berättade de glada: *”Herre, till och med de onda andarna lyder oss i ditt namn.”* Och Jesus bekräftade makten i deras uppdrag: *”Jag såg Satan falla ner från himlen som en blix. Se, jag har gett er makt att trampa på ormar och skorpioner och att stå emot fiendens hela välde. Ingenting skall någonsin skada er.”*

Vi ska nu inte läsa detta och tro att vi genom att åkalla Kristi namn kan bota sjukdomar och driva ut onda andar. Någon befallning om detta har vi inte fått. Under den apostoliska tiden lät Gud göra särskilda tecken genom sina lärjungar, för att visa och bekräfta att de evangeliska ord de predikade kom ifrån Gud. Det vi *har* fått befallning om är att i apostlarnas efterföljd fortsätta sprida Guds Ord genom predikoämbetet och att i kyrkan förvalta sakramenten.

Fram till Jesu återkomst på den yttersta dagen härjar fortfarande djävulen och hans anhang, och Gud tillåter det till en viss gräns för att öva oss i tron och för att vi inte ska förhäva oss i högmod. Om vi bara låter Guds vilja ske i allt så sätter han också stopp för lidande och prövningar innan de blir oss övermäktiga. Genom tron får vi kraften att stå emot synden,

där vi tidigare som djävulens slavar inte kunde annat än att synda. I denna mening har även vi fått tilldelad verklig makt över de onda makterna, nämligen att vi i våra liv kan andligen övervinna dem. Genom att bidra till och underlätta evangeliets spridande befrias också andra människor från djävulens herravälde. Genom de troendes böner hejdas mycket av hans ondska. Så länge vi står fasta i tron kan inget han gör skada vår själ. Så kan Jesu ord tillämpas också på oss: *”Se, jag har gett er makt att trampa på ormar och skorpioner och att stå emot fiendens hela välde. Ingenting skall någonsin skada er.”*

Det viktigaste i predikotexten är sålunda inte att Gud vid detta tillfälle lät sina lärjungar bota enskilda individer där de drog fram på sitt uppdrag, utan det bakomliggande faktum att Kristus en gång för alla besegrat synden och djävulen. Hos lärjungarna, som genom sin tro fått sina namn *”skrivna i himlen”*, var denna lånade makt bara ett återspeglande av segern på korset, där hela mänsklighetens synd en gång för alla försonades. Det är i kraft av tron på Guds Sons seger, som alla onskans andemakter besegras och drivs ut ur våra liv.

Dagens predikan sammanfattas så:

1. Djävulen håller hela den otroende världen i sitt våld.
2. Kristus har brutit djävulens makt en gång för alla på korset.
3. Genom tron får också vi ta del av denna seger och stå emot onskan.

Amen.

Bön: O Herre vår Gud, himmelske Fader, du som genom din Son, Jesus Kristus, har gjort slut på djävulens gärningar och vunnit åt oss en evig seger. Vi ber dig: Bistå oss för Kristi skull i själanöd och frestelse. Styrk oss att frimodigt stå det onda emot, så att fienden inte blir vår överman, utan vi genom ditt mäktiga ord blir ståndaktiga och till sist vinner seger. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt Ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Hans Helige Ande stadfäste Ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan Ordets görare, och dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod, in till änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.